

Läget på de globala energimarknaderna

Vecka 41, 2024

2024-10-09

Sammanfattning

Under de senaste två veckorna har priserna på olja, kol och naturgas stigit, i hög grad som en konsekvens av den eskalerade situationen i Mellanöstern. Priset på utsläppsrätter har dock fortsatt sjunka.

På oljemarknaden har det varit en betydande prisökning sedan det förra marknadsbrevets publicering. Den 7 oktober handlades frontmånadskontraktet för Brentolja till ett pris på USD80,93 per fat, upp från USD73,90 för två veckor sedan. Prisökningen är till stor del en konsekvens av utvecklingen av konflikten i Mellanöstern och förra veckans kraftigt upptrappade läge mellan Israel och Iran. Under inledningen av den senaste tvåveckorsperioden sjönk oljepriset däremot till en nivå på ca USD 72 per fat, bland annat till följd av förbättrade utsikter för oljeproduktionen i Libyen.

Priset på den nordvästeuropeiska naturgasmarknaden har sedan förra marknadsbrevet gått upp. TTF M+1 stängde den 7 oktober på EUR40,24 per MWh. Det är framför allt händelseutvecklingen i Mellanöstern som skapar en oro på marknaden vilket i sin tur påverkat priserna. De europeiska naturgaslagren var den 5 oktober till 94 procent fyllda.

Priserna på kol har också stigit som en följeffekt av utvecklingen i Mellanöstern, medan priset på utsläppsrätter däremot har fortsatt nedåt till en nivå som är den lägsta sedan april.

<http://www.energimyndigheten.se/globalaenergimarknader>

*För Energimyndighetens löpande bedömning av det svenska energiförsörjningsläget till följd av kriget i Ukraina, se myndighetens [lägesbilder](#).

Innehåll

Sammanfattning	1
Olja	2
Naturgas	4
Kol och EU ETS	7

Priser vid stängning den 7/10

Olja	ICE Brent, front month
	80,93 USD/fat ↑*
Naturgas	ICE TTF, month ahead
	40,24 EUR/MWh ↑*
Kol	ICE API2, front month
	122,45 USD/ton ↑*
Utsläppsrätter	ICE EUA, Dec contract
	61,76 EUR/ton ↓*

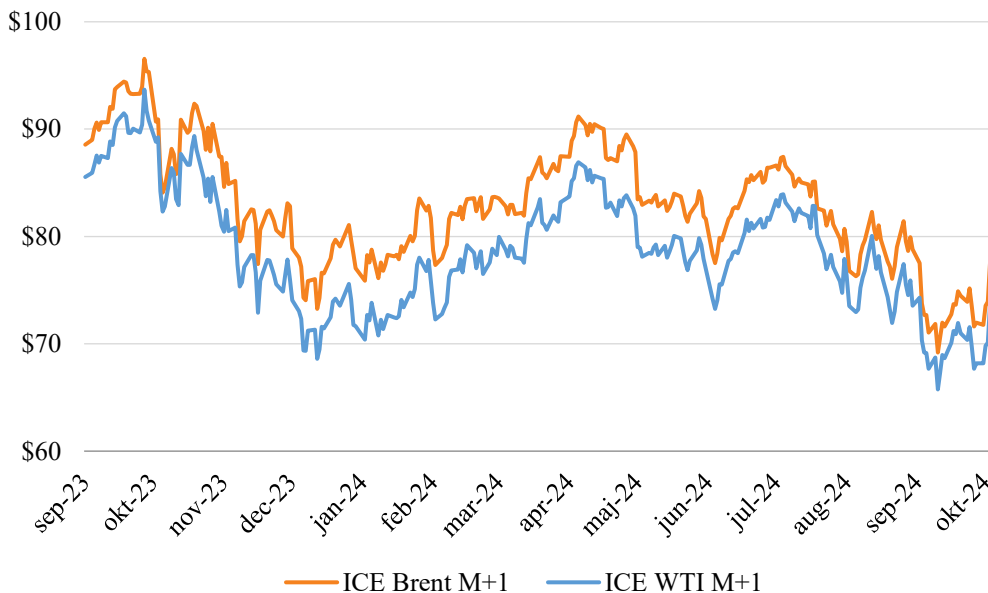
* Pilen indikerar prisrörelse sedan förra marknadsbrevet.

Olja

Under måndagen 7 oktober handlades frontmånadskontraktet för Brentolja till ett pris på USD80,93 per fat – en ökning på närmare 13 procent jämfört med priset en vecka tidigare (USD71,77 per fat). Den stora prisökningen har till stor del att göra med den kraftigt eskalerade konflikten mellan Israel och Iran i och med Irans omfattande robotattack mot Israel under tisdagen 1 oktober. Utvecklingen har medfört en tilltagande oro för en möjlig fortsatt geografisk spridning och eskalering av konflikten i Mellanöstern, något som skulle kunna påverka produktion och leveranser av olja från regionen. Denna oro tilltog under torsdagen 3 oktober efter att USA:s president Joe Biden indikerat att en hämndattack, som utlovats av Israel, potentiellt skulle kunna riktas mot den iranska oljeindustrin¹. Under fredagen 4 oktober uppmanade Biden Israel att inte rikta en attack mot iranska oljefält utan istället överväga andra alternativ². Oljemarknaden följer nu spänt den fortsatta utvecklingen av konflikten.

Hittills har oljeproduktionen och leveranserna från Mellanöstern i stort varit opåverkade av den pågående konflikten. Ökade attacker mot fartyg i Röda havet av de Iranstötta och Jemen-baserade Huthirebellerna har dock resulterat i att en stor del av sjöfarten i regionen har valt att ta ruten runt Afrika istället för genom Suezkanalen, vilket medfört längre leveranstider och högre transportkostnader.

Råoljepriser USD per fat

Källa: Intercontinental Exchange.

Under förra veckan meddelade Libyen att landets oljeproduktion skulle återupptas till fullo efter att sedan slutet av augusti ha varit föremål för en politiskt motiverad blockad³.

¹ [Biden says US 'discussing' possible Israeli plans to attack Iran's oil industry | Israel | The Guardian](#)

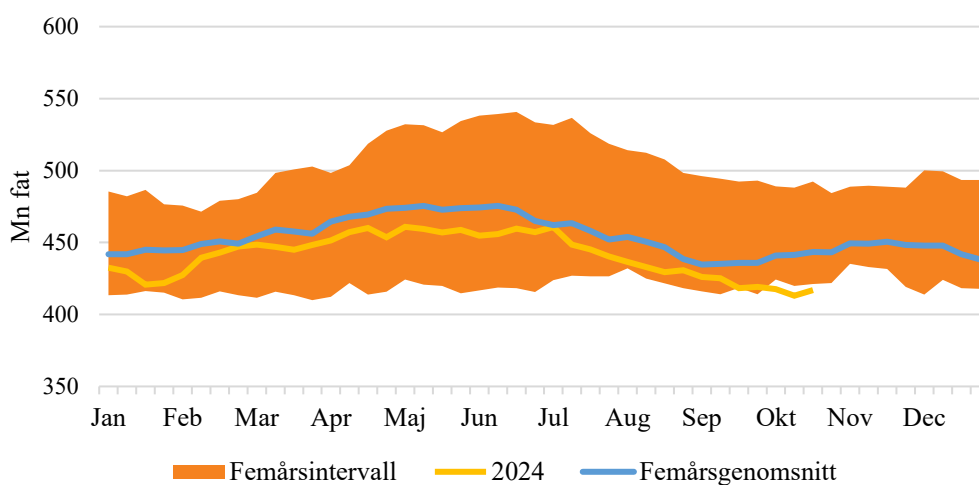
² [Biden Discourages Israel From Attacking Iran's Oil Fields - Bloomberg](#)

³ [Libya's eastern faction ends monthlong oil shutdown | S&P Global Commodity Insights \(spglobal.com\)](#)

Blockaden, som marknadsbrevet tidigare rapporterat om, har inneburit att libysk oljeproduktionskapacitet motsvarande 0,75 miljoner fat per dag (av totalt 1,2 miljoner fat per dag) legat nere, vilket bland annat påverkat exporten till Europa. Beskedet kommer efter att landets två rivaliserande styren i slutet av september nått en överenskommelse gällande ledarskapet av landets centralbank, som kontrollerar intäkterna från landets oljeproduktion. Utvecklingen i Libyen var en bidragande faktor till att oljepriset under inledningen av den senaste tvåveckorsperioden sjönk till en nivå på ca USD72 per fat.

Den 24 september släppte OPEC sin årliga rapport World Oil Outlook, där prognoserna för oljefterfrågan på både lång och medellång sikt reviderades uppåt⁴. Tillväxten väntas på lång sikt drivas framförallt av växande efterfrågan i Indien, övriga Asien, Afrika och Mellanöstern. Den långsiktiga prognosen ser inte heller något slut på oljefterfrågetillväxten under prognosperioden utan räknar med att nå en total efterfrågan på åtminstone 120 miljoner fat per dag år 2050 (upp från 102 miljoner fat per dag 2023), en siffra som potentiellt skulle kunna bli ännu högre. Prognosen skiljer sig avsevärt från liknande prognoser från bland annat det Internationella energirådet IEA och energijätten BP. Båda de senare prognosticerar en kulmen på oljefterfrågan under 2020-talet.

Amerikanska råoljaerlager exklusive strategiska beredskapslager

Källa: EIA.

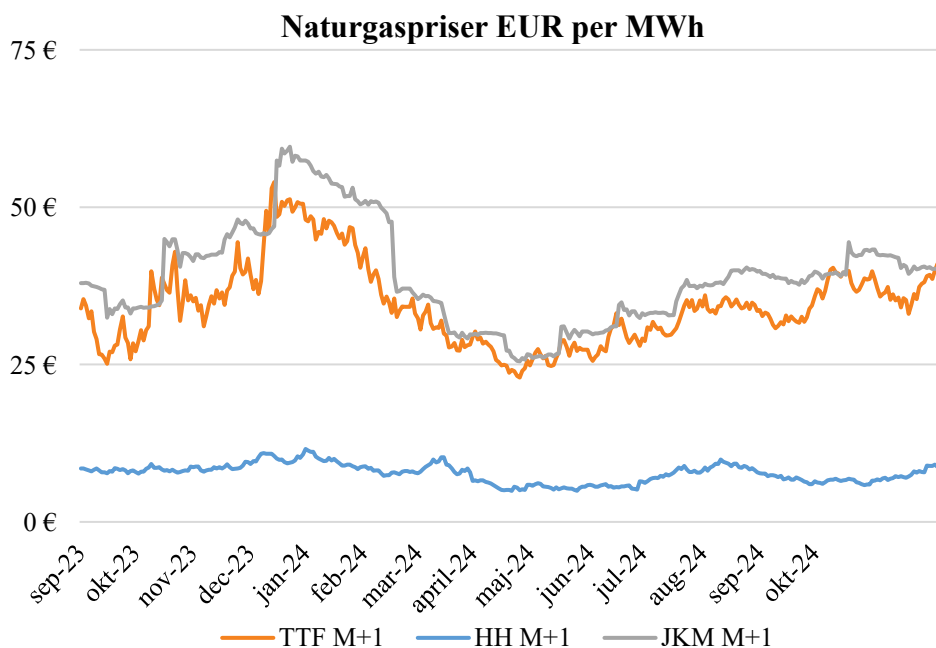
Nivåerna i de amerikanska kommersiella råoljaerlagen har sedan det förra marknadsbrevets publicering först sjunkit för att sedan öka igen. Nivåerna befinner sig nu cirka sex procent under femårsgenomsnittet.

⁴ [OPEC boosts long-term oil demand outlook, driven by developing world growth | Reuters](#)

Naturgas

Priset på den nordvästeuropeiska naturgasmarknaden har sedan förra marknadsbrevet gått upp. TTF M+1 stängde den 7 oktober på EUR40,24 per MWh, att jämföra med EUR36,21 per MWh den 23 september. Det är framför allt händelseutvecklingen i Mellanöstern som skapar en oro på marknaden, vilket påverkat priserna. Den europeiska naturgasförsörjningen är inte direkt påverkad, men det finns en oro på marknaden för en eventuell eskalering, som exempelvis skulle kunna skapa påverkan på Israels gasflöden till Egypten och Jordanien. Detta skulle i sin tur kunna påverka den globala LNG-balansen, då Egypten och Jordanien i så fall skulle behöva söka alternativa gasflöden från den globala marknaden. En eventuell eskalering skulle också kunna få påverkan på LNG-frakt via Hormuzsundet från Qatar.

TTF M+1 stängde den 4 oktober på EUR40,98 per MWh, det högsta priset under den senaste tvåveckorsperioden. Priserna påverkas nu också av kallare temperaturer, men pressades under måndagen ned från fredagens höga nivå. Europeiska marknadsfundamenta är goda med höga lagernivåer och stabilt utbud, samtidigt som de norska flödena ökar i takt med att den årliga underhållsperioden avslutas. Priserna är dock relativt höga och marknaden är volatil.

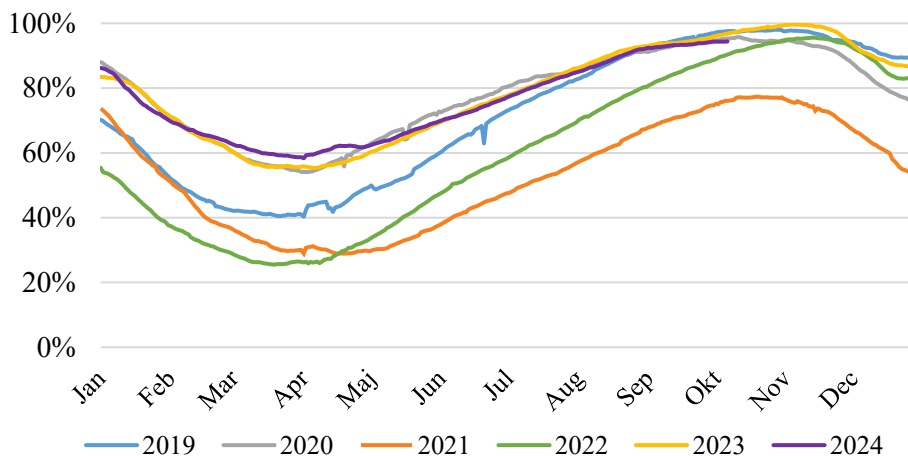

Källa: Montel.

Det asiatiska spot- och forwardbenchmarkpriset JKM har i stort rört sig sidledes sedan marknadsbrevets förra publicering. JKM stängde den 7 oktober på EUR40,35 per MWh, att jämföra med EUR40,57 per MWh den 23 september.

Vid den amerikanska gashubben Henry Hub har priserna gått upp sedan förra marknadsbrevets publicering. Henry Hub stängde den 4 oktober på EUR8,75 per MWh, att jämföra med EUR7,46 per MWh den 20 september.

Fyllnadsgrad gaslager EU totalt

Källa: GSE minus strategiska reserver.

De europeiska naturgaslagren var den 5 oktober till 94 procent fyllda, att jämföra med 94 procent vid förra marknadsbrevets publicering och 97 procent vid samma tidpunkt förra året. EU nådde målet om 90 procents fyllnadsgrad den 19 augusti, väl i tid före målet den 1 november. Detta tack vare en mild vinter 2023/24, dämpad efterfrågan på gas i Europa och starka flöden från Norge.

Det internationella energiorganet IEA publicerade den 3 oktober sin rapport *Global Gas Security Review*⁵. Enligt IEA kommer den globala gasefterfrågan nå nya rekordhöga nivåer 2024 och 2025, detta samtidigt som den globala efterfråge- och utbudsbalansen fortsatt är ansträngd som en konsekvens av begränsad tillväxt i LNG-utbudet och geopolitiska händelser som fortsätter att skapa prisvolatilitet. Enligt IEA är den globala gasmarknaden känslig för oväntade utbud-eller efterfrågeförändringar.

Preliminära data visar att efterfrågan på naturgas ökade med 2,8 procent de första tre kvartalen 2024 jämfört med förra året. Detta är något högre än den genomsnittliga ökningen på 2 procent mellan 2010–2020. Det är till stor del de snabbt växande asiatiska marknaderna som bidrar till den här ökningen. Den ökande efterfrågan ser ut att stanna av mot slutet av 2024, mycket på grund av höga priser. IEA prognosticerar att den globala gasefterfrågan ökar med mer än 2,5 procent (lite över 100 miljarder kubikmeter gas) för helåret 2024. Asien-Stillahavsområdet står för nästan 45 procent av den tillkommande globala efterfrågeökningen.

⁵ [Global Gas Security Review 2024 – Analysis - IEA](#)

IEA lyfter i sin rapport transitavtalet mellan Ryssland och Ukraina som en stor osäkerhet inför vintern 2024/25. IEA har i sina prognoser inte inkluderat några gasflöden från Ryssland via Ukraina efter årsskiftet 2024/2025. IEA ser ingen direkt utbudsrisk för Österrike, Ungern och Slovakien som följd, detta med tanke på dessa länders stora gaslager, sammankoppling med andra länder och även indirekt den globala LNG-marknaden men ser att Moldavien löper större risk. IEA bedömer att ett avslut på den ryska gastransiten via Ukraina skulle resultera i 15 miljarder kubikmeter mindre gas till Europa 2025 jämfört med 2024. Detta skulle i sin tur kunna kräva högre LNG-import till Europa, något som påverkar den globala gasbalansen.

Transitavtalet mellan Ukraina och Ryssland löper ut i slutet av 2024. Avtalet slöts 2019 mellan ukrainska Naftogaz och ryska Gazprom för rysk gastransit genom Ukraina till Europa. Ukrainas energiminister har meddelat att man inte planerar att förlänga kontraktet. Ryssland har i sin tur meddelat att man i så fall planerar att använda andra alternativa transportvägar samt frakta LNG. Även EU har meddelat att man inte stödjer en förlängning av transitavtalet. Obekräftade uppgifter har cirkulerat om att andra aktörer skulle ta över avtalet, däribland Slovakien som uppges föra förhandling i frågan.

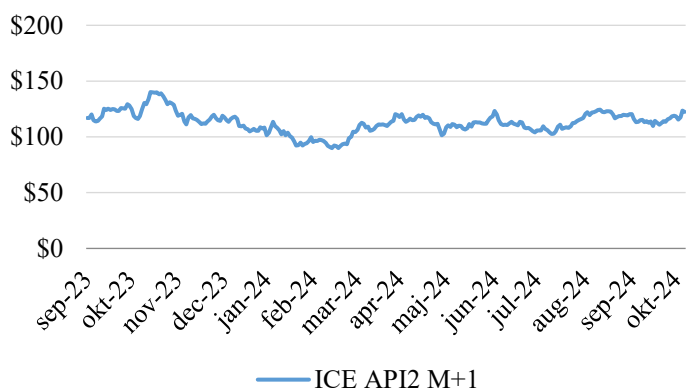
Kol och EU ETS

Kol

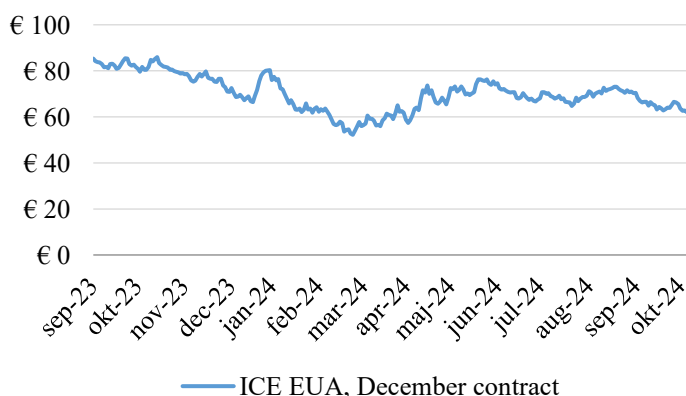
Prisrörelserna på den europeiska kolmarknaden har varit uppåtgående de senaste två veckorna. Detta har kommit som en följd effekt på utvecklingen i Mellanöstern och dess påverkan på framförallt gaspriset. Det ska dock sägas att prisrörelserna för kol varit mer dämpande än dito för naturgas.

Den 7 oktober var det europeiska referenspriset på kol USD122,45 per ton.

Kolpris USD per ton

Utsläppsrättspris EUR per ton

Källa: Montel.

EU ETS

Under de senaste två veckorna har det, till skillnad från utvecklingen på bränslemarknaderna, varit sjunkande priser på marknaden för utsläppsrätter inom EUs handelssystem ETS. Utsläppsrättspriset är nu nere på nivåer strax över EUR60 per ton CO₂, den lägsta nivån sedan april. Då elproduktion baserad på kol släpper ut mer CO₂ än naturgasbaserad elproduktion gör ett lägre pris på utsläppsrätter att kolkraft blir mer konkurrenskraftigt relativt gaskraft.

Den 7 oktober var priset på utsläppsrätter EUR61,76/ton CO₂.